

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Nevedelovej a členov senátu JUDr. Ľubice Filovej a JUDr. Márie Usačevovej, v právnej veci navrhovateľky **I. S.**, bytom **L., K.**, proti odporcovi **Mestská časť Košice - Západ**, oddelenie bytové a sociálne, Tr. SNP 39, Košice, o jednorazovú dávku v hmotnej núdzi, na odvolanie navrhovateľky proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 8. decembra 2011, č. k. 6Sp/19/2011-10, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach z 8. decembra 2011, č. k. 6Sp/19/2011-10, **p o t v r d z u j e**.

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania **nepriznáva**.

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd rozsudkom z 8. decembra 2011, č. k. 6Sp/19/2011-10, potvrdil rozhodnutie odporcu z 12. júla 2011 číslo 04436/2011–byt. soc., ktorým podľa § 15 zák.č. 599/2003 Z.z. o pomoci v hmotnej núdzi a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č.599/2003 Z.z.“) a §§ 2, 4 a 5 ods. 1 zák. č. 601/2003 Z.z. o životnom minime a o zmene a doplnení niektorých zákonov rozhodol o neposkytnutí jednorazovej dávky v hmotnej núdzi.

Z odôvodnenia rozsudku krajského súdu vyplýva, že navrhovateľka dňa 26. januára 2011 požiadala odporcu o jednorazovú dávku v hmotnej núdzi s poukazom na to, že poberá

dávku v hmotnej núdzi. Keďže navrhovateľka nepredložila odporcovi žiadne doklady o takých výdavkoch, hoci ju krajský súd na takú povinnosť upozornil už v predchádzajúcom rozsudku, č.k. 6Sp/2/2011-11 z 26. mája 2011, na tom základe krajský súd dospel k záveru, že odporca rozhodol v súlade so zákonom.

Proti tomuto rozsudku krajského súdu podala navrhovateľka v zákonnej lehote odvolanie. Namietala, že svoj nárok preukázala, keďže jej boli priznané dávky v hmotnej núdzi. K odvolaniu pripojila fotokópie diplomov svojej dcéry a syna, ktorí ukončili 2. stupeň vysokoškolského štúdia. V tom období mala zvýšené výdavky súvisiace s ukončením vysokoškolského štúdia detí, a to výdavky za tlač a viazanie diplomovej práce, za ošatenie na promócie, ako aj výdavky za lekára, ktoré musela hradiť jej dcéra. Z uvedených dôvodov žiadala, aby Najvyšší súd rozsudok krajského súdu zmenil a jednorazovú dávku v hmotnej núdzi jej priznal vo výške trojnásobku životného minima.

Odporca k podanému odvolaniu uviedol, že na priznanie jednorazovej dávky v hmotnej núdzi nie je právny nárok. Okrem toho namietol, že navrhovateľka opravný prostriedok podala oneskorene, lebo rozhodnutie odporcu prevzala 15. augusta 2011 a odvolanie bolo odporcovi doručené až 19. septembra 2011.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p. v spojení s § 246c O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok a konanie, ktoré mu predchádzalo, odvolanie prejednal bez nariadenia pojednávania v súlade s § 250i ods. 2 O.s.p., v rozsahu dôvodov uvedených v odvolaní podľa § 212 ods. 1 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolaniu nie je možné vyhovieť.

Pokiaľ odporca namietal, že navrhovateľka podala opravný prostriedok oneskorene, táto jeho námietka nie je dôvodná. Odvolanie proti jeho rozhodnutiu totiž navrhovateľka podala na poštovú prepravu už dňa 14. septembra 2011 v rámci odvolacej lehoty a teda včas.

Podľa § 250i ods. 1 O.s.p. pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia je pre súd rozhodujúci skutkový stav, ktorý tu bol v čase vydania napadnutého rozhodnutia. Súd môže vykonať dôkazy nevyhnutné na preskúmanie napadnutého rozhodnutia.

Právne vzťahy pri posudzovaní hmotnej núdze občana a poskytovaní dávky v hmotnej núdzi a z príspevkov k dávke, ktorých cieľom je spolu s jeho príjmami zabezpečiť základné životné podmienky a pomôcť v hmotnej núdzi s príspevom aktívnej činnosti občana

a fyzických osôb, ktoré sa s občanom spoločne posudzujú, upravuje zákon o pomoci v hmotnej núdzi.

Podľa § 15 ods. 1 zákona č. 599/2003 Z. z. o pomoci v hmotnej núdzi a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len zákon o pomoci v hmotnej núdzi) jednorazovú dávku v hmotnej núdzi **možno** poskytnúť občanovi v hmotnej núdzi a fyzickým osobám, ktoré sa s občanom v hmotnej núdzi spoločne posudzujú, ktorým sa vypláca dávka a príspevky najmä na úhradu mimoriadnych výdavkov na nevyhnutné ošatenie, základné vybavenie domácnosti, zakúpenie školských potrieb pre nezaopatrené dieťa a na mimoriadne liečebné náklady.

Podľa ods. 2 citovaného zákonného ustanovenia občanovi v hmotnej núdzi a fyzickým osobám, ktoré sa s občanom v hmotnej núdzi spoločne posudzujú, ktorým sa vypláca dávka a príspevky, **možno** poskytnúť jednorazovú dávku v hmotnej núdzi **do výšky preukázaných skutočných nákladov**, najviac však do výšky trojnásobku životného minima.

Odvolaací súd z administratívneho spisu odporcu zistil, že navrhovateľka k žiadosti zo dňa 26. januára 2011 nepriložila žiaden doklad o vynaložených výdavkoch. Odporca o tejto žiadosti rozhodol prvýkrát už rozhodnutím z 15. februára 2011, číslo 00619/2011-byt. soc., ktoré bolo rozsudkom krajského súdu z 26. mája 2011, č.k. 6Sp/5/2011-11, zrušené a vrátené odporcovi s tým, aby znovu vyhodnotil stav núdze a súčasne poukázal na to, že žiadateľ musí mimoriadnu situáciu podľa § 15 zákona o hmotnej núdzi preukázať. Následne odporca dňa 12. júla 2011 číslo 0436/2011-byt. soc. vydal nové rozhodnutie, ktoré bolo predmetom preskúmania v terajšom súdnom konaní.

Odvolaací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku krajského súdu dospel k názoru, že navrhovateľka v správnom konaní mimoriadne výdavky nepreukázala, hoci na túto povinnosť bola upozornená už v rozsudku krajského súdu z 26. mája 2011

Podľa § 245 ods.2 O.s.p. pri rozhodnutí, ktoré správny orgán vydal na základe zákonom povolenej voľnej úvahy (správne uváženie), preskúmava súd iba, či také rozhodnutie nevybočilo z medzí a hľadísk ustanovených zákonom. Súd neposudzuje účelnosť a vhodnosť správneho rozhodnutia.

Podľa § 2 zákona č.599/2003 Z.z. hmotná núdza je stav, keď príjem občana a fyzických osôb, ktoré sa s občanom spoločne posudzujú, nedosahuje životné minimum

a občan a fyzické osoby, ktoré sa s občanom spoločne posudzujú, *si príjem nemôžu zabezpečiť alebo zvýšiť vlastným pričinením.*

Jednorazová dávka v hmotnej núdzi je dávkou fakultatívnou. To znamená, že príslušný správny orgán (v danom prípade mestská časť) ju môže, ale nemusí priznať.

Z rozhodnutia odporcu vyplýva, že okrem nepreukázania výdavkov bolo dôvodom pre nepriznanie tejto dávky aj skutočnosť, že navrhovateľka nepreukázala, že by sa snažila zvýšiť si svoje príjmy aktivitami, ktoré podmieňujú nárok na aktivačný príspevok, hoci odporca každoročne zamestnáva poberateľov aktivačného príspevku. Odporca tiež poukázal na to, že jednorazová dávka v hmotnej núdzi bola navrhovateľke poskytnutá v roku 2010. Na tom základe uvážil, že navrhovateľke jednorazovú dávku v hmotnej núdzi neposkytne.

Správne uváženie odporcu nevybočilo z rámca zákona. Odvolací súd dospel k záveru, že rozhodnutie odporcu je súladné so zákonom a preto rozsudok krajského súdu potvrdil ako vecne správny podľa § 219 O.s.p..

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 224 ods.1 v spojení s § 250k ods. 1 O.s.p. a účastníkom ich náhradu nepriznal, lebo navrhovateľka v odvolacom konaní nebola úspešná a odporcovi náhrada takých trov nepatrí.

Poučenie: Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 27. marca 2013

JUDr. Viera Nevedelová, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia :
Mária Kráľová